

FI-FORUM

Övervakning av energimarknader

FI-forum

23 september 2016

FI-FORUM



FI-FORUM

Introduktion

Susanna Grufman

Avdelningschef, Marknadstillsyn, FI



Agenda

- 14.30 – 14.40 Introduktion
- 14.40 – 15.00 Översikt av Remit, Transparensförordningen och Energimarknadsinspektionens uppdrag
- 15.00 – 15.20 Hur ser samspelet mellan Remit och finansiell lagstiftning ut?
- 15.20 – 15.40 Vilket uppdrag har EBM?
- 15.40 – 16.00 Hur ser straffskalan ut?

Introduktion

- Energimarknaden - drivkraft för samhällsekonomi som helhet
- Kopplingen mellan fysisk och finansiell handel
- Behov av löpande samarbete
- Stärkt reglering genom Remit, Mar och Mifid 2

Finansinspektionen

- FI övervakar
 - 2 000 svenska finansiella företag
 - 900 utländska finansiella företag med verksamhet i Sverige
 - redovisningsinformation från 300 börsbolag
- FI finansieras genom avgifter från företagen under tillsyn.
 - Avgifterna fastställs av regeringen.

FI:s uppgifter

- Utfärdar tillstånd
- Utformar regler
- Utövar tillsyn

FI-FORUM

Energimarknadsinspektionens uppdrag

Kaj Forsberg

Avdelningen för Marknadsövervakning och
Internationella frågor, Ei

FI-FORUM



Ei i korthet

- Hållbar, säker och effektiv tillgång på energi
- Väl fungerande och harmoniserade energimarknader i Europa
- Nationell tillsynsmyndighet över energimarknaderna
- Ansvar att samverka med FI och EBM

Transparensförordningen och Remit

- Två olika regelverk med olika syften som överlappar
- Transparensförordningen säkrar tillgången till likvärdig marknadsinformation.
 - Rapporteringskrav från och med 5 januari 2015
 - Producenter, nätägare, stora förbrukare (>100 MW)

Transparensförordningen och Remit

- Remit etablerar ett EU-omfattande ramverk
- Explicita förbud mot insiderhandel och marknadsmanipulation
- Ställer krav på publicering av information
- Remit innebär också krav på:
 - registrering marknadsaktörer
 - rapportering av transaktioner
 - marknadsövervakning hos marknadsplatser och tillsynsmyndigheter samt ACER
- Nya uppgifter för tillsynsmyndigheter

Hur arbetar Ei med regelverken?

- Löpande övervakning av kommunikation av transparensinformation
 - Planerad och indikationsstyrd tillsyn
 - Granskar rutiner och tillvägagångssätt hos aktörer
 - Löpande övervakning av transaktioner
 - Derivathandel via Esma
 - Transaktionsrapportering inklusive order från OMP (det som ej omfattats av Emir)
 - Bilateral handel rapporteras av marknadsaktörer
 - Tips från marknadsaktörer och STR från organiserade marknadsplatser och s k PPAT:s
-

FI-FORUM

FI och energimarknaden

Håkan Östberg

Finansinspektör Handelstillsyn, FI



FI:s roll på energimarknaden

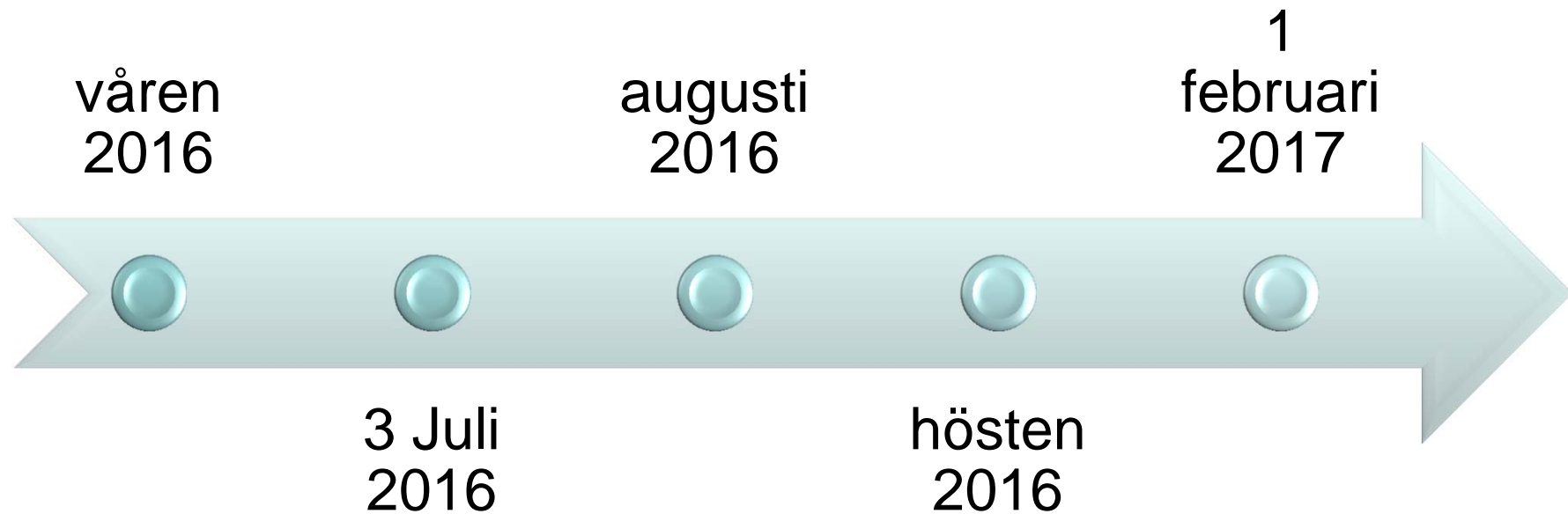
- Behörig tillsynsmyndighet för bland annat Mar, Mifid 2 och Emir.
- Regelutveckling
- Nationell och internationell samverkan

FI:s roll under Remit

- FI ska informera Esmå och ACER vid misstanke om att det skett övertrådelser mot Remit.
- Ei ska informera FI när det finns grund att misstänka att det skett övertrådelser av bestämmelserna i Mar.
- ACER ska informera FI och Esmå när det finns grund att misstänka att det skett övertrådelser av bestämmelserna i Mar genom ageranden på grossistmarknaden för energi.
- FI ska delta i grånsöverskridande missbruksutredningar på begåran av ACER.

Nya regler för marknadsmisshandling

Tidsplan Mar



Nytt ramverk

Aktuella områden Mifid 2

- Undantag
- Positionslimiter

Undantag från tillståndsplikt

- Handel för egen räkning och tillhandahållande av investeringstjänster som är *sidoverksamhet*
- För att uppfylla detta krävs att bolagets verksamhet är liten
 - *i förhållande till marknaden*
 - *i förhållande till bolagets övriga verksamhet*

Positionslimiter

- Behörig myndighet ska bestämma positionslimiterna för enskilda råvaruderivat.
- Limiterna ska förbygga marknadsmissbruk.
- Deltagaren på marknadsplatsen ska översända aktuella positioner till marknadsplatsen.
- Marknadsplatsen ska offentliggöra rapport om aggregerade positioner i råvaruderivat.
- Marknadsplatsen ska översända detaljerad information om deltagarnas positioner till FI.

EBM och bekämpning av marknadsmissbruk

FI- forum: Övervakning av energimarknaderna
Kammaråklagare Martin Tidén, backoffice Kristina Källström

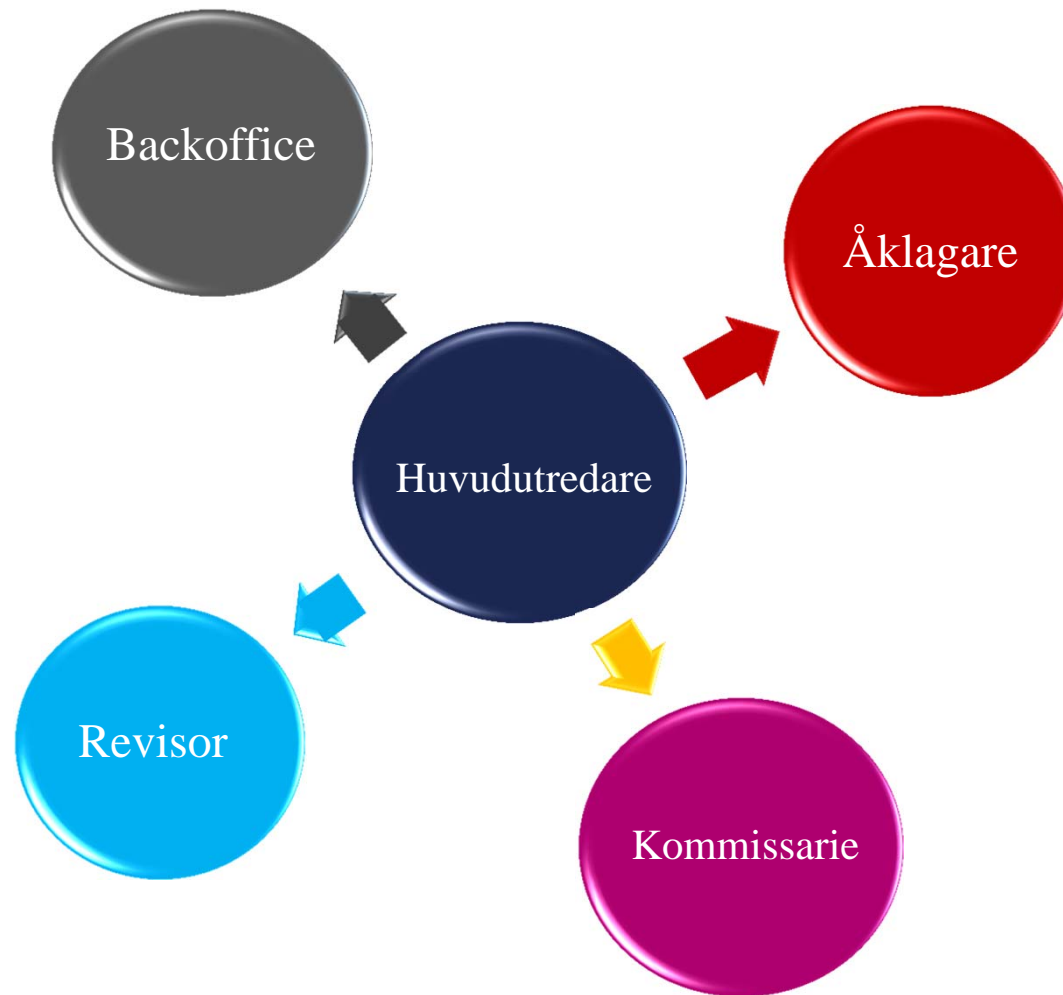
Ekobrottsmyndigheten/ Finansmarknadskammaren (FMK)

- Finansmarknadskammaren bildades den 1 januari 2012 och har nationellt ansvar.
- Utreder insiderbrott, otillbörlig marknadspåverkan (OTM) samt svindleri.
- FMK består av en chefsåklagare, en vice chefsåklagare, fyra åklagare, en kammarkommissarie, åtta poliser, två finansmarknadsutredare, två administratörer, en ekorevisor samt två backoffice. Totalt är vi 23 personer på kammaren.
- Under 2015 fick vi in 168 st. rapporter gällande insiderbrott och 119 st. rapporter avseende otillbörlig marknadspåverkan (OTM). Av dessa väcktes det 4 st. åtal avseende insiderbrott och 11st. åtal avseende OTM.

Forts.

- Domar, insiderbrott 2015: 6 st. bifall, 0 st. ogillat
- Domar OTM 2015: 19 st. bifall, 2 st. ogillat.
- Under perioden januari – aug 2016 har 80 st. rapporter inkommit gällande insiderbrott och 65 st. gällande OTM. Av dessa så har det hittills väckts 3 st. åtal (13 personer) för insiderbrott och 7 st. för OTM.

Finansmarknadskammaren (FMK)



Utredningsteam

- Ett utredningsteam ansvarar för samtliga rapporter som inkommer till FMK under en vecka.
- Teamet består av samtliga yrkeskategorier på kammaren (en åklagare, en utredare/polis, en backoffice samt en administratör, ett rullande schema.
- När en rapport inkommer träffas teamet samma dag eller dagen efter vid ett uppstartsmöte. Där går vi igenom rapporten och eventuella bilagor till denna.
- Åklagaren fattar beslut att inleda förundersökning eller ej.
- Om materialet inte är tillräckligt uttömmande begär vi in komplettering från den aktuella rapportören, för att därefter kunna fatta beslut om förundersökning ska inledas eller ej.

FI-FORUM

Straffrättsliga aspekter

Linda Weman Tell

Avdelningen för Marknadsövervakning och
Internationella frågor, Ei



Samordning Ei och FI

- Remit omfattar alla s k "grossistenergiprodukter"
 - Fysisk handel
 - Finansiell handel (derivat)
 - Bilateralt och handel via organiserad marknadsplats
- Artiklarna 3 och 5 i Remit ska dock inte tillämpas på kontrakt som omfattas av Mar/Mad
 - Dessa kontrakt omfattas i stället av motsvarande förbud för finansiella kontrakt.
 - Detta ger Ei en skyldighet att samverka med Finansinspektionen, som är behörig myndighet att tillämpa Mar/Mad i Sverige.

Insiderhandel – art. 3

- Har du insiderinformation får du inte utnyttja denna för att:
 - förvärva eller avyttra
 - försöka förvärva eller avyttra, grossistenergi produkter som omfattas av denna information
 - inte heller föreslå eller förmå någon annan person.
- Inte heller röja insiderinformation till annan person

Vad är insiderinformation?

- Information av precis natur
- Som inte har offentliggjorts
- Som direkt eller indirekt rör en eller flera grossistenergiprodukter
- Som, om den skulle offentliggöras, sannolikt skulle ha en väsentlig påverkan på priset på grossistenergiprodukten
- Skulle en förnuftigt agerande marknadsaktör använda den?

Otillbörlig marknadspåverkan – art. 5

- Falska eller vilseledande signaler
- Agerande som låser fast priset
- Falska förespeglingar, vilseledande eller manipulationer
- Spridning av information genom medierna

Sanktioner Remit

- Insiderhandel och otillbörlig marknadspåverkan, inkl. försök
- Straffskala:
 - Normalgraden: högst 2 års fängelse
 - Grovt: 6 månader – 4 års fängelse (6 år)
 - Ringa: böter – högst 6 månaders fängelse
 - Oaktsamhet: böter – fängelse högst ett år, om ringa ej straff
- Röjande av insiderinformation: böter – fängelse högst ett år
- Åsidosätta rapporteringskyldighet enligt art 15: om uppsåt eller grov oaktsamhet – böter

Sanktioner transparensförordningen

- Det saknas straffrättsliga sanktioner.
 - Det finns dock risk att informationen kan ses som insiderinformation, det vill säga risk för insiderhandel om inte informationen offentliggjorts
- Ei kan förelägga, vid vite, enligt ellagen – främst vid bristande rutiner

Ex 1 – felbud i spotmarknaden

- **Händelse:** En marknadsaktör lägger ”av misstag” säljbud motsvarande 500 MW mer än avsett på en prisnivå som är in-the-money.
- **Resultat:** Priset på spotmarknaden (Day Ahead) blir lägre än det ”borde” ha blivit.

Ex 2 – försenad UMM-information

- En marknadsaktör upptäcker tekniska brister i en betydande produktionsanläggning och fastslår att anläggningen kommer behöva köras med kraftigt reducerad tillgänglighet (kapacitet) det kommande halvåret. Information om detta anses vara prisdrivande och måste därför kommuniceras till marknaden.
- Innan marknadsmeddelandet hinner nå marknaden köper aktören själv finansiella kontrakt avseende de kommande 6 månaderna. Kontrakten stiger i pris och aktören kan realisera en stor vinst.

FI-FORUM

FI-FORUM

FINANSINSPEKTIONEN

FI-FORUM

FI-FORUM

FI-FORUM